

 CHAPTER V

1 The world was created by ten utterances.
Since it could have been created by one utterance,
what does this teach?
It teaches us that the punishment of the wicked,
who destroy a world created by ten utterances, is multiplied;
while the righteous, who preserve a world created by ten utterances,
are richly rewarded.

2 There were ten generations from Adam to Noah.
This demonstrates the extent of God's forbearance.
All these generations continually provoked God
until God brought the flood waters upon them.

3 There were ten generations from Noah to Abraham.
This, too, demonstrates the extent of divine forbearance.
All these generations continually provoked God,
until our father Abraham appeared
and received the reward that they had lost.

4 Our father Abraham was tested with ten trials
and he withstood them all.
This demonstrates our father Abraham's great love for God.

5 Ten miracles were performed for our ancestors in Egypt
and ten at the Sea.
The Holy Exalted One brought ten plagues
upon the Egyptians in Egypt and ten at the Sea.

6 Ten times our ancestors tested God's patience in the wilderness;
as it is written: "They have tested Me these ten times
and have not listened to My voice" (Numbers 14:22).

7 Ten miracles were performed for our ancestors in the Temple:
No woman miscarried from the scent of the sacrificial meat;
the sacrificial meat never became putrid;
no fly was ever seen in the slaughter house;
the High Priest never became ritually impure on Yom Kippur;
the rains never extinguished the fire of the woodpile;
no wind dispersed the column of smoke;
no defect was found
in the Omer, the Two Loaves, or the Showbread.
The people stood pressed together, yet knelt in ease;
no scorpion or serpent ever injured anyone in Jerusalem;
no one complained: "It is too crowded for me
to lodge overnight in Jerusalem."

 CHAPTER V

א בעשירה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר?
והלא במאמר אחד יכול להבראות?
אלא להפרע מן הרשעים, שמאגדין את-העולם
שנברא בעשירה מאמרות, ולתן שכר טוב לצדיקים,
שמקיימין את-העולם שנברא בעשירה מאמרות.

ב עשרה דורות מאדם עד נח, להודיע במה ארך אפנים לפניו,
שכל-הדורות היו מכעיסין לפניו
עד שהביא עליהם את-מי המבול.

ג עשרה דורות מנח עד אברהם, להודיע במה ארך אפנים לפניו,
שכל-הדורות היו מכעיסין לפניו
עד שבא אברהם אבינו וקבל שכר בלם.

ד עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם,
להודיע במה חבתו של אברהם אבינו.

ה עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים, ועשרה על הים.
עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים
ועשרה על הים.

ו עשרה נסיונות נסו אבותינו את-המקום ברוך הוא במדבר,
שנאמר: וינסו אתי זה עשר פעמים, ולא שמעו בקולי.

ז עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש:
לא הפילה אשה מרים בשר הקדש,
ולא הסריח בשר הקדש מעולם,
ולא נראה זבוב בבית המטבחיים,
ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים,
ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה,
ולא נצתה הקיץ את-עמוד העשן,
ולא נמצא פסול בעמר ובשתי הלחם ובבלחם הפנים,
עומדים צפופים ומשתחיים ורוחים,
ולא היוק נחש ועקרב בירושלים מעולם,
ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים.

8 Ten things were created on the eve of the Sabbath (of Creation), at twilight:

the mouth of the earth,²³ the mouth of the well,²⁴
the speech of the ass,²⁵ the rainbow,²⁶ the manna, the rod,²⁷
the shamir,²⁸ the script,²⁹ the writing instrument,³⁰ the tablets.

Others add: the demons, the burial place of Moses,
the ram for our father Abraham.

Some add: tongs, which must be made with tongs.³¹

9 There are seven characteristics that typify the clod and seven the wise person:

The wise person does not speak
in the presence of one who is wiser;
does not interrupt a friend's words, does not reply in haste,
asks what is relevant, answers to the point;
replies to questions in orderly sequence;³²
when appropriate, concedes that, "I have not heard this,"
and acknowledges the truth.
The opposite of these typify the clod.

10 There are seven kinds of calamity visited upon the world for seven classes of aveirot (sins):

A famine, brought on by drought,
comes when some tithe and others do not —
so that some go hungry while others have plenty.

A famine of tumult brought on by drought comes
when everyone resolves not to tithe;
a famine of extermination comes
when everyone resolves not to set aside the ḥallah dough.

Pestilence comes to the world when capital offenses
enumerated in the Torah are not adjudicated in court;
and also when the laws of the seventh year fruits are violated.

The sword descends upon the world when there is a delay of justice,
or a perversion of justice, and also when Torah
is not interpreted in accordance with the Halakhah.

Wild beasts are set loose in the world when perjury is committed
and God's name thereby is profaned.

Homelessness is visited upon the peoples of the world
when there is idolatry, incest, bloodshed,
and violation of the laws of *shemittah*.³³

29 The writing on the Tablets.

30 The writing instrument with which the Tablets were lettered.

31 The first tongs, therefore, had to be created by God.

32 Literally, "First questions first, last ones last."

33 For laws of *shemittah*, see Leviticus 25:1ff.

ח עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן:
פי הארץ, פי הבאר, פי האתון,
הקשת, והמן, והמטה, והשמיר,
והכתב, והמכתב, והלוחות.

יש אומרים: אף המזיקין, וקבורתו של משה,
ואילו של אברהם אבינו.
יש אומרים: אף צבת בצבת עשויה.

ט שבעה דברים בגלם, ושבעה בחכם:
חכם אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה ובמנון,
ואינו נכנס לתוך דברי חברו, ואינו נבהל להשיב,
שואל בענין ומשיב פהלקה,
ואומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון,
ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי,
ומודה על האמת; וחלופיהו בגלם.

י שבעה מיני פרעניות באין לעולם על שבעה גופי עברה:
מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין, רעב של בצורת בא;
מקצתן רעבים ומקצתן שבעים.
גמרו שלא לעשר, רעב של מהומה ושל בצורת בא,
ושלא לטול את החלה, רעב של פליה בא.
דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה
שלא נמסרו לבית דין, ועל פרות שביעות.
קרב באה לעולם על ענוי הדין,
ועל עוות הדין, ועל המורים בתורה שלא כהלכה.
חיה רעה באה לעולם על שביעת שוא ועל חלול השם.
גלות באה לעולם על עבודה זרה,
ועל גלוי עריות, ועל שפיכת דמים, ועל השמטת הארץ.

23 Korah and his followers were swallowed by the earth (Numbers 16).

24 The Israelites drank water from this well in the wilderness (Numbers 12:16).

25 Balaam's ass had the power of speech (Numbers 22).

26 After the Flood, Noah saw a rainbow as a sign of God's covenant (Genesis 9:13).

27 In Egypt, Moses used a rod to bring about certain signs (Exodus 4:17).

28 A legendary worm that could eat the hardest stone.

11 At four periods (during the seven-year cycle), pestilence is on the increase: The fourth year, the seventh year, the close of the seventh year, and annually at the close of the Sukkot Festival.

In the fourth year, because of the poor-tithe due in the third year; in the seventh year, because of the poor-tithe due in the sixth year; at the close of the seventh year, because of the fruits of that year; at the close of the Sukkot festival, annually, because of robbing the poor of their gifts.³⁴

12 There are four character traits among people. Some say: "Mine is mine and yours is yours" — this is the average trait. (However, some say this trait is characteristic of Sodom.) "Mine is yours and yours is mine" — the trait of a peasant; "Mine is yours and yours is yours" — the trait of the saintly; "Yours is mine and mine is mine" — the trait of a scoundrel.

13 There are four kinds of temperaments: Those who are easy to provoke and easy to appease — their gain is canceled by their loss; those who are difficult to provoke and difficult to appease — their loss is canceled by their gain; those who are difficult to provoke and easy to appease — they are saintly; those who are easy to provoke and difficult to appease — they are scoundrels.

14 There are four types of students: Those who are quick to understand but quick to forget — their gain is canceled by their loss; those who understand with difficulty but forget with difficulty — their loss is canceled by their gain; those who are quick to understand and forget with difficulty — they are wise; those who understand with difficulty and are quick to forget — they have bad fortune.

15 There are four types among those who give tz'dakah: Those who want to give but do not want others to give — they begrudge their fellow human beings the mitzvah; those who want others to give but refuse themselves to give — they are miserly; those who want to give and also want others to give — they are saintly; those who do not want others to give and themselves do not give — they are scoundrels.

³⁴ For laws of gifts to the poor, see Leviticus 29:9-11.

יא בארבעה פרקים הקבר מתרבה: ברביעית, ובשביעית, ובמוצאי שביעית, ובמוצאי הקג שבכל-שנה ושנה. ברביעית, מפני מעשר עני שבשלישית; בשביעית, מפני מעשר עני שבששית; במוצאי שביעית, מפני פרות שביעית; במוצאי הקג שבכל-שנה ושנה, מפני גזל מתנות עניים.

יב ארבע מדות באדם: האומר: שלי שלי ושלקי שלקי, זו מדה בינונית, ויש אומרים: זו מדת סדום. שלי שלקי ושלקי שלי, עם הארץ, שלי שלקי ושלקי שלקי, חסיד, שלקי שלי ושלי שלי, רשע.

יג ארבע מדות בדעות: נוח לבעוס ונוח לרצות, יצא שכרו בהפסדו, קשה לבעוס וקשה לרצות, יצא הפסדו בשכרו. קשה לבעוס ונוח לרצות, חסיד, נוח לבעוס וקשה לרצות, רשע.

יד ארבע מדות בתלמידים: מהר לשמוע ומהר לאבד, יצא שכרו בהפסדו. קשה לשמוע וקשה לאבד, יצא הפסדו בשכרו. מהר לשמוע וקשה לאבד, חכם, קשה לשמוע ומהר לאבד, זה חלק רע.

טו ארבע מדות בנותני צדקה: הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים, עינו רעה בשל אחרים. יתנו אחרים והוא לא יתן, עינו רעה בשלו. יתן ויתנו אחרים, חסיד, לא יתן ולא יתנו אחרים, רשע.

16 There are four types among those who attend the house of study:

Those who attend but do not practice mitzvot — they receive a reward for their attendance;
those who practice mitzvot but do not attend regularly — they receive a reward for their performance;
those who attend and practice mitzvot — they are saintly;
those who neither attend nor practice mitzvot — they are scoundrels.

17 There are four types among those who study with the sages:

The sponge, the funnel, the strainer, the sifter.

The sponge — absorbs everything.
The funnel — in one end and out the other.
The strainer — passes the wine, retains the dregs.
The sifter — removes the chaff, retains the groats.

18 When love depends on achieving a certain goal, love vanishes when that goal is achieved; but a love that is not dependent on any goal never vanishes.

What is an example of love which is conditional?

The love of Amnon for Tamar.³⁵

What is an example of an unconditional love?

The love of David and Jonathan.³⁶

19 A controversy for heaven's sake will have lasting value, but a controversy not for heaven's sake will not endure.

What is an example of a controversy for heaven's sake?

The debates of Hillel and Shammai.³⁷

What is an example of a controversy not for heaven's sake?

The rebellion of Korah and his associates.³⁸

20 If one leads many people to a life of righteousness, no transgression will follow, but if one leads many people into a life of sin, no amount of repentance can avail.

Moses was righteous and led his people to a life of righteousness; therefore, the merit of the people is attributed to him; as it is written: "He achieved the righteousness of Adonai and God's ordinances with Israel" (Deuteronomy 33:21).

Jeroboam was a sinner and led his people into a life of sin; therefore the sin of the people is attributed to him; as it is written: "For the sins of Jeroboam, which he committed and caused Israel to sin" (I Kings 15:30).

³⁵ See II Samuel 13:1ff.

³⁶ See I Samuel 18:1-3.

³⁷ See *Eruvin* 13b.

³⁸ See Numbers 16:1ff.

טז ארבע מדות בהולכי לבית המדרש:
הולך ואינו עושה, שכר הליכה בידו.
עושה ואינו הולך, שכר מעשה בידו.
הולך ועושה, חסיד,
לא הולך ולא עושה, רשע.

יז ארבע מדות ביושבים לפני חכמים:
ספוג, ומשפה, משמרת, ונפה.
ספוג, שהוא סופג את הכל.
משפה, שמכניס בזה ומוציא בזה.
משמרת, שמוציאה את היין וקלטת את השמרים.
ונפה, שמוציאה את הקמה וקלטת את הסלת.

יח כל-אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר בטלה אהבה,
ושאינה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם.
איזו היא אהבה התלויה בדבר? זו אהבת אמנון ותמר.
ושאינה תלויה בדבר? זו אהבת דוד ויהונתן.

יט כל-מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים,
ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים.
איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים?
זו מחלוקת הלל ושמאי.
ושאינה לשם שמים? זו מחלוקת קרח וכל-עדתו.

כ כל-המוצה את הרבים, אין חטא בא על ידו,
וכל-המחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו לעשות תשובה.
משה זכה וזכה את הרבים, זכות הרבים תלויה בו,
שנאמר: צדקת יהוה עשה, ומשפטיו עם ישראל.
ירבעם (בן-נבט) חטא והחטיא את הרבים,
חטא הרבים תלוי בו,
שנאמר: על חטאות ירבעם אשר חטא
ואשר החטיא את-ישראל.

כא כל-מי שיש בו שלשה דברים הללו
מתלמידיו של אברהם אבינו,
ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע:

21 Whoever possesses these three qualities is numbered among the disciples of our father Abraham; and those who possess the three opposite qualities are found among the disciples of wicked Balaam: A generous spirit, a humble soul, a modest appetite — such a one is a disciple of our father Abraham. A grudging spirit, an arrogant soul, an insatiable appetite — such a one is a disciple of wicked Balaam.

What difference does it make if one is a disciple of our father Abraham or of the wicked Balaam? The disciples of our father Abraham enjoy this world and inherit the world-to-come; as it is written: "That I may give an inheritance of abundance to those who love Me and that I may fill their treasures" (Proverbs 8:21).

The disciples of the wicked Balaam inherit Gehinom and descend into the pit of destruction; as it is written: "You, O God, will bring them down into the pit of destruction; violent and deceitful, they shall not live out half their days, while I put my trust in You" (Psalm 55:24).

22 Yehudah ben Tema taught:

Be bold as the leopard, swift as the eagle, fleet as the deer, mighty as the lion, to perform the will of your Creator in heaven.

This was a favorite teaching of his:

The insolent are destined for Gehinom; the shy, for heaven. May it be Your will, Adonai our God, to rebuild Your city speedily, in our day. May our portion be with those who study Your Torah.

23 This was another favorite teaching of his:

At the age of five — the study of Bible; at ten — the study of Mishnah; at thirteen — responsibility for the mitzvot; at fifteen — the study of Talmud; at eighteen — marriage; at twenty — pursuit of a livelihood; at thirty — the peak of one's powers; at forty — the age of understanding; at fifty — the age of counsel; at sixty — old age; at seventy — the hoary head; at eighty — the age of "strength"; at ninety — the bent back; at one hundred — as one dead and out of this world.

24 Ben Bag-Bag taught:

Study it and review it — you will find everything in it. Scrutinize it, grow old and gray in it, do not depart from it. There is no better portion of life than this.

25 Ben Hay-Hay taught:

The reward is proportionate to the suffering.

At the end of each chapter of Pirkei Avot, the passage on page 280 is often read.

עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה,
מתלמידיו של אברהם אבינו;
עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה,
מתלמידיו של בלעם הרשע.
מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע?
תלמידיו של אברהם אבינו
אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא,
שנאמר: להנחיל אהבי יש, ואצרתיהם אמלא.
אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת,
שנאמר: ואתה, אלהים, תורדם לבאר שחת,
אנשי דמים ומרמה, לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בה.

כב יהודה בן-תימא אומר:

הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורך כצבי, וגבור כארי,
לעשות רצון אביך שבשמים.
הוא היה אומר:

עז פנים לגיהנם, ובשת פנים לגן עדן.
יהי רצון מלפניך, יהוה אלהינו, שתבנה עירך במהרה בזמנו,
ותן חלקנו בתורתך.

כג הוא היה אומר:

בן-חמש שנים למקרא, בן-עשר למשנה,
בן-שלוש עשרה למצות, בן-חמש עשרה לתלמוד,
בן-שמונה עשרה לחפה, בן-עשרים לרדוף,
בן-שלושים לכח, בן-ארבעים לבינה, בן-חמשים לעצה,
בן-ששים לזקנה, בן-שבעים לשיבה, בן-שמונים לגבורה,
בן-תשעים לשוח, בן-מאה כאלו מת ועבר ובטל מן העולם.

כד בן-בג בג אומר:

הפך בה והפך בה דכלא בה,
ובה תחזי, וסיב ובגלה בה, ומנה לא תזוע,
שאין לה מדה טובה הימנה.

כה בן-הא הא אומר: לפם צערא אנגרא.

At the end of each chapter of Pirkei Avot, the passage on page 280 is often read.

 CHAPTER VI

KINYAN TORAH, OR THE BARAITA OF RABBI MEIR

1 Rabbi Meir taught:

Whoever studies Torah for its own sake merits many things; moreover, it was worth creating the world for their sake alone. They are called: Beloved friends, lovers of God, lovers of humanity, a joy to God, a joy to humanity.

Torah clothes them with humility and reverence; it equips them to be righteous, saintly, upright, and faithful. It keeps them far from sin and draws them near to virtue.

People benefit from their counsel and skill, their understanding and strength; as it is written: "Counsel and skill are Mine; I am understanding; strength is Mine" (Proverbs 8:14).

It endows them with sovereignty, with authority, with power of keen judgment. The secrets of Torah are revealed to them; they become an effluent fountain, a never-failing stream; they become modest and patient, forgiving of insults; it magnifies and exalts them over all creations.

2 Rabbi Y'hoshua ben Levi taught:

Every day a heavenly voice is heard from Mount Horeb proclaiming: "Woe to those creatures who have contempt for Torah." Whoever does not engage in the study of Torah is called detestable; as it is written: "Like a golden ring in the snout of a swine, is a beautiful woman lacking discretion" (Proverbs 11:22).

Furthermore, it is written: "And the tablets were the work of God, graven (*harut*) upon the tablets" (Exodus 32:16). Do not read *harut* (graven) but rather *herut* (freedom), for no person is free but one who engages in the study of Torah.

Whoever engages in the study of Torah regularly is exalted; as it is written: "From Matanah (gift) to Nahaliel (inheritance of God) and from Nahaliel to Bamot (high places)" (Numbers 21:19).

3 One who learns from a colleague one chapter, or one halakhah, or one verse, or one expression, or even one letter, is obliged to show respect.

This we learn from David, King of Israel, who learned but two things³⁹ from Ahitofel, yet called him his master, his guide, his dear friend; as it is written: "But it is you, my equal, my guide, my dear friend" (Psalm 55:14). It follows, then, that if King David, who learned only two things from Ahitofel, called him his master,

³⁹ The suggested emendation of שני דברים to שני דברים yields the more meaningful rendering, "who learned nothing from Ahitofel but only conversed with him..."

 CHAPTER VI

KINYAN TORAH, OR THE BARAITA OF RABBI MEIR

א רבי מאיר אומר:

בְּלִי-הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמְיָהּ זוֹכֵה לְדַבְרֵי הַרְבֵּה.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂכַל-הָעוֹלָם כִּלּוּ בְדִי הוּא לוֹ.
נִקְרָא רַע אֱהוּב, אוֹהֵב אֶת-הַמְּקוֹם, אוֹהֵב אֶת-הַבְּרִיּוֹת,
מְשַׁמֵּחַ אֶת-הַמְּקוֹם, מְשַׁמֵּחַ אֶת-הַבְּרִיּוֹת.
וּמְלַבְּשֵׁתוֹ עֲנִיָּה וְיִרְאָה, וּמְכַשְׂרֵתוֹ לְהִיּוֹת צַדִּיק, חַסִּיד, יֵשֶׁר וְנֶאֱמָן,
וּמְרַחֲקֵתוֹ מִן הַחַטָּא, וּמְקַרְבֵתוֹ לִידֵי זְכוּת.
וְנִהְיִין מִמֶּנּוּ עֶצֶה וְתוֹשִׁיָּה, בִּינָה וּגְבוּרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: לִי עֶצֶה וְתוֹשִׁיָּה, אֲנִי בִּינָה, לִי גְבוּרָה.
וְנוֹתַנָּת לוֹ מַלְכוּת וּמַמְשָׁלָה, וְחֻקּוֹר דִּין.
וּמְגַלִּין לוֹ רֵזִי תוֹרָה, וְנַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂי הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנֹהַר שְׁאִינוֹ פּוֹסֵק.
וְהוּי צְנוּעַ וְאֶרְךָ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל עֲלּוֹבוֹ.
וּמְגַדְּלֵתוֹ וּמְרוֹמְמֵתוֹ עַל כָּל-הַמַּעֲשִׂים.

ב אומר רבי יהושע בן לוי:

בְּכָל-יוֹם יוֹם פֶּת קוֹל יוֹצֵאת מִהַר חוֹרֵב וּמְכַרְזֵת וְאוֹמֶרֶת:
אוּי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מְעַלְבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה,
שְׂפַל-מִי שְׁאִינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא גְזוּף,
שֶׁנֶּאֱמַר: נָגַם זָהָב בְּאֵף חֲזִיר, אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טַעַם.
וְאוֹמֶר: וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הַמָּה, וְהַמְּכַתֵּב מִכְּתָב אֱלֹהִים הוּא,
חֲרוּת עַל הַלְחָת. אֵל תִּקְרָא חֲרוּת אֲלֵא חֲרוּת,
שְׁאִין לָךְ בֶּן-חֹרִין אֲלֵא מִי שְׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה.
וְכָל-מִי שְׁעוֹסֵק תְּדִיר בַּתּוֹרָה הָרִי זֶה מְתַעֲלָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: וּמִמִּתְנַה נְחִילֵי אֵל, וּמִנְחִילֵי אֵל בְּמוֹת.

ג הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד,

או דבור אחד, או אפילו אות אחת, צריך לנהוג בו כבוד,
שכן מצוינו בדרך מלך ישראל,
שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, וקראו רבו,
אלופו ומידעו, שנאמר: ואתה אנוש בערפי, אלופי ומידעי.
והלא דברים קל וזומר: ומה דוד מלך ישראל שלא למד
מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו, אלופו ומידעו,

his guide, his dear friend — one who learns from a colleague one chapter, one halakhah, one verse, one expression, or even one letter, surely is obliged to show respect.

Honor and Torah are synonymous; as it is written:

“The wise shall inherit honor” (Proverbs 28:10).

Good and Torah are synonymous; as it is written:

“I give you good doctrine, forsake not My Torah” (Proverbs 4:2).

4 This is the lifestyle for Torah students:

Eat a salty crust of bread, ration your drinking water, sleep on the ground, live a life of privation, exhaust yourself in Torah study. If you live in this manner, “You will be happy and all will go well with you” (Psalm 128:2). “You will be happy” in this world; “all will go well with you” in the world-to-come.

5 Do not seek high position; do not covet honor.

Let your deeds exceed your learning.
Do not crave the table of kings —
your table is greater than theirs
and your crown greater than their crowns;
your Employer can be relied on to compensate you for your labors.

6 Torah is greater than priesthood and royalty.

Royalty is acquired through thirty virtues,
priesthood through twenty-four.
Torah, however, is acquired through forty-eight virtues:

By study; by attentiveness; by orderly speech;
by an understanding heart; by a perceptive heart; by awe;
by fear; by humility; by joy; by ministering to the sages;
by cleaving to colleagues;⁴⁰ by probing discussion with pupils;
by calmness in study; by study of Scripture and Mishnah;
by a minimum of business; by a minimum of sleep;
by a minimum of small talk; by a minimum of worldly pleasure;
by a minimum of frivolity; by a minimum of worldly pursuits;
by patience; by a generous heart; by trust in the sages;
by acceptance of suffering;

knowing one's place; contentment with one's lot;
guarding one's speech and taking no personal credit;
being beloved; loving God;⁴¹ loving all creatures;
loving charitable deeds; loving rectitude; loving reproof;
shunning honor and not boasting of one's learning;
not delighting in giving rulings; sharing the burden with one's fellows;
influencing them to virtue; setting them on the path of truth;
showing them the path of peace;

⁴⁰ Some texts read בדקדוק, referring to the give and take of colleagues.

⁴¹ Literally, “the Place,” a metaphor for God who is everywhere.

הלימוד מחברו פָּרַק אֶחָד, או הִלְכָה אַחַת או פְּסוּק אֶחָד,

או דְּבוּר אֶחָד, או אֶפְלוּ אוֹת אַחַת,

עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה שֶׁצָּרִיךְ לְנַהֵג בּוֹ כְּבוֹד.

וְאִין כְּבוֹד אֵלֹא תוֹרָה,

שְׁנֵאמַר: כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְהָלוּ, וְתַמִּימִים יִנְהָלוּ טוֹב.

וְאִין טוֹב אֵלֹא תוֹרָה,

שְׁנֵאמַר: כִּי לָקַח טוֹב נִתְּנִי לָכֶם, תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ.

ד כֶּה הִיא דְרָבָה שֶׁל תּוֹרָה:

פֶּת בְּמִלַּח תֹּאכַל, וּמַיִם בְּמִשְׁוֹרָה תִּשְׁתֶּה,

וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן, וְחַיִּי צַעַר תַּחֲוֶה, וּבַתּוֹרָה אַתָּה עֹמֵל.

וְאִם אַתָּה עֹשֶׂה בֵּן, אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ.

אֲשֶׁרִיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא.

ה אֵל תִּבְקַשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמָךְ, וְאֵל תִּתְּמוּד כְּבוֹד:

יֹתֵר מִלְמוּדָךְ עֲשֵׂה,

וְאֵל תִּתְּאוּה לְשִׁלְחָנֶם שֶׁל מְלָכִים,

שֶׁשִׁלְחָנָה גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנֶם, וּכְתִרָךְ גְּדוֹל מִכְתָּרֶם,

וְנֶאֱמָן הוּא בְּעַל מְלֵאכֶתָה, שִׁישְׁלֵם לָךְ שֶׁכֶר פְּעֻלָּתָךְ.

ו גְּדוּלָה תּוֹרָה יֹתֵר מִן הַכְּהֻנָּה וּמִן הַמְּלָכוּת,

שֶׁהַמְּלָכוּת נִקְנִית בְּשִׁלְשִׁים מַעֲלוֹת,

וְהַכְּהֻנָּה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע,

וְהַתּוֹרָה נִקְנִית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה דְּבָרִים. וְאֵלוֹ הֵן:

בְּתַלְמוּד, בְּשִׁמְיַעַת הָאֵזֶן, בְּעֲרִיכַת שְׁפָתַיִם, בְּבִינַת הַלֵּב,

בְּשִׁבְלוֹת הַלֵּב, בְּאִימָה, בְּיוֹרָאָה, בְּעֲנֻנָה, בְּשִׁמְחָה, בְּשִׁמוּשׁ חֲכָמִים,

בְּדַבּוּק חֲבָרִים, בְּפִלְפּוּל הַתְּלַמִּידִים, בְּיִשׁוּב, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה,

בְּמַעוֹט סְחוּרָה, בְּמַעוֹט שְׁנָה, בְּמַעוֹט שִׁיחָה, בְּמַעוֹט תַּעֲנוּג,

בְּמַעוֹט שְׁחוּק, בְּמַעוֹט הֶרֶף אֶרֶץ, בְּאֶרֶךְ אַפָּיִם, בְּלֵב טוֹב,

בְּאֵמוּנַת חֲכָמִים, וּבְקַבְּלַת הַיְסוּרִין.

הַמְּפִיר אֶת־מְקוֹמוֹ, וְהַשְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ,

וְהַעוֹשֶׂה סִיג לְדַבְּרֵיוֹ וְאִינוֹ מִתְּוִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ,

אוֹהֵב, אוֹהֵב אֶת־הַמְּקוֹם, אוֹהֵב אֶת־הַבְּרִיּוֹת,

אוֹהֵב אֶת־הַצְּדָקוֹת, אוֹהֵב אֶת־הַמַּיְשָׁרִים, אוֹהֵב אֶת־הַתּוֹכְחוֹת,

מְתַרְחֵק מִן הַכְּבוֹד וְלֹא מַגִּיט לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ, וְאִינוֹ שֹׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה,

נוֹשֵׂא בְּעַל עִם חֲבֵרוֹ, וּמְכַרְעוֹ לְכַפְּזוּכּוֹת,

וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאָמֶת, וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם,

concentrating on one's studies; asking and answering questions; absorbing knowledge and contributing to it; studying in order to teach; studying in order to perform mitzvot; sharpening the wisdom of one's teacher; transmitting precisely what one has learned; quoting one's source. From this we learn that a person who cites the source brings deliverance to the world; as it is written:

"And Esther spoke to the king, in the name of Mordecai" (Esther 2:22).

7 How great is Torah! To those who fulfill it, it provides life both in this world and in the world-to-come; as it is written: "For they are life to those who find them and health to all their flesh" (Proverbs 4:22), and it is written: "It shall be health to your body and marrow to your bones" (Proverbs 3:8). And it is written: "It is a tree of life to those who grasp it, and those who hold it fast are happy" (Proverbs 3:18). And it is written: "For they are a graceful garland for your head and pendants for your neck" (Proverbs 1:9). And it is written: "It will place a graceful garland upon your head and bestow a glorious crown upon you" (Proverbs 4:9). And it is written: "Long life in her right hand, in her left are riches and honor" (Proverbs 3:16). And it is written: "For a long life, years of life and peace will they bring you" (Proverbs 3:2).

8 *Rabbi Shimon ben Y'hudah,*

in the name of Rabbi Shimon ben Yoḥai, taught:

Beauty, strength, riches, honor, wisdom, old age and the hoary head, and children — all these are becoming to the righteous and becoming to the world; as it is written: "The hoary head is a glorious crown, achieved by a righteous life" (Proverbs 16:31). And it is written: "The glory of the young is their strength, the beauty of the old, the hoary head" (Proverbs 20:29). And it is written: "The crown of the wise is their riches" (Proverbs 14:24). And it is written: "Children's children are the crown of the old, parents are the glory of their children" (Proverbs 17:8). And it is written: "The moon will be ashamed and the sun abashed, for Adonai Tz'va-ot will reign in Zion and Jerusalem; God's glory shall stand revealed before the elders." (Isaiah 24:23).

Rabbi Shimon ben Menasya taught:

These seven virtues that the sages ascribed to the righteous were all present in Rabbi and in his sons.⁴²

9 *Rabbi Yose ben Kisma related:*

Once I was traveling on a journey. A certain man met me and extended greetings. I greeted him in return. He inquired: "From where do you come?" I replied: "I come from a great city of scholars and sages." He said: "Rabbi, if it would please you to live with us in our community, I would give you thousands of gold *dinarim*, as well as the most precious stones and pearls in the world." I replied: "Though you give me all the silver, gold, precious stones, and pearls in the world, I would not live anywhere except in a community where there is Torah."

42 The reference to Rabbi Y'hudah Ha-Nasi and his illustrious descendants.

ומתנישב בתלמודו, שואל ומשיב, שומע ומסיר,
הלומד על מנת ללמד, והלומד על מנת לעשות,
המחפזים את רבו, והמכונן את שמועתו,
והאומר דבר בשם אומר.
הא למדת, שכל־האומר דבר בשם אומר, מביא גאולה לעולם,
שנאמר: ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי.

ז גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה בעולם הזה
ובעולם הבא. שנאמר: פי חיים הם למוצאייהם, ולכל־בשרו מרפא.
ואומר: רפאות תהי לשדה ושקוי לעצמותיה.
ואומר: עץ חיים היא למחזיקים בה, ותומכיה מאשר.
ואומר: פי לוי חן הם לראשה, וענקים לגרגוליה.
ואומר: תתן לראשה לוי חן, עטרת תפארת תמננה.
ואומר: פי בי ירבו ימיה, ויוסיפו לה שנות חיים.
ואומר: ארך ימים בימינה, בשמאלה עשר וכבוד.
ואומר: פי ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לה.

ח רבי שמעון בן יהודה, משום רבי שמעון בן יוחאי, אומר:
הגוי, והקפח, והעשור, והקבור, והחכמה, והזקנה והשיבה, והבנים,
נאה לצדיקים ונאה לעולם.
שנאמר: עטרת תפארת שיבה, בדרך צנקה תמצא.
ואומר: תפארת בחורים בכם, והדר זקנים שיבה.
ואומר: עטרת חכמים עשרם. ואומר: עטרת זקנים בני בנים,
ותפארת בנים אבותם. ואומר: והפרה הלבנה ובושה החמה,
פי מלך יהודה צבאות בהר ציון ובירושלים, ונגד זקניו כבוד.
רבי שמעון בן מנסיא אומר:
אלו שבע מדות
שפנו חכמים לצדיקים, כלם נתקיימו ברבי ובבניו.

ט אמר רבי יוסי בן־קסמא:
פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום,
והחזירתי לו שלום. אמר לי: רבי, מאינה מקום אתה?
אמרתי לו: מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני.
אמר לי: רבי, רצונה שתדור עמנו במקומנו,
ואני אתן לך אלהי אלהים דיגרי זהב ואבנים טובות ומרגליות.
אמרתי לו: אם אתה נותן לי כל־כסף וזהב ואבנים טובות
ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה.

Moreover, neither silver, gold, precious stones, nor pearls will accompany a person in death, only Torah and good deeds; as it is written: "When you walk it will lead you" — in this world; "when you lie down it will watch over you" — in the grave; "when you awake it will talk with you" — in the world-to-come. Thus is it written in the Book of Psalms by David, King of Israel: "The teaching you have proclaimed means more to me than a fortune in gold and silver" (Psalm 119:72). And it is written: "Mine is the silver, Mine the gold, says Adonai Tz'va-of" (Haggai 2:8).

10 The Holy Exalted One acquired five possessions in the world. These are: Torah, heaven and earth, Abraham, the people Israel, and the Holy Temple.

How do we know this about Torah?

It is written: "Adonai possessed me as the first of His works, the beginning of His creation in the days of old" (Proverbs 8:22).

How do we know this about heaven and earth? It is written: "Thus said Adonai: The heaven is My throne and the earth My footstool. What kind of House would you build for Me, what kind of place for My dwelling? (Isaiah 66:1). And it is written: "How manifold are Your works, Adonai! In wisdom have You made them all. The earth is full of Your possessions" (Psalm 104:24).

How do we know this about Abraham? It is written: "He blessed him and said, 'Blessed be Abraham of God most high, possessor of heaven and earth'" (Genesis 14:19).

How do we know this about the people Israel? It is written: "Till Your people pass over, Adonai, till this people You have acquired, pass over" (Exodus 15:16). It is further written: "As for the holy ones on earth, they are the noble ones, all My delight is in them" (Psalm 16:3).

How do we know this about the Holy Temple? It is written: "The place of Your abode, which You, Adonai, have made; the Sanctuary, Adonai, which Your hands have established" (Exodus 15:17). It is further written: "God brought them to His holy region, to the mountain which His right hand had acquired" (Psalm 78:54).

11 Everything that the Holy Exalted One created in the world, was created solely for God's glory; as it is written: "Everything that is called by My name, I created it, I formed it, I made it, for My glory" (Isaiah 43:7). It is further written: "Adonai shall reign for ever and ever" (Exodus 15:18).

This passage is often read after each chapter of Pirkei Avot:

MAKKOT III:16

Rabbi Hananyah ben Akashyah taught: The Holy Exalted One desired to benefit the people Israel; therefore, God gave them the Torah with an abundance of mitzvot; as it is written: "Adonai was pleased, for His righteousness' sake, to make the Torah great and glorious" (Isaiah 62:21).

ולא עוד, אלא שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף, ולא זהב, ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר: בהתהלכה תנחה אתה בשכבה תשמור עליה, והקיצות היא תשיקה. בהתהלכה תנחה אתה, בעולם הזה. בשכבה תשמור עליה, בקבר. והקיצות היא תשיקה, לעולם הבא. וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל: טוב לי תורת-פייה מאלפי זהב וקסף. ואומר: לי הקסף ולי הזהב, נאם יהוה צבאות.

י חמשה קנינים קנה הקדוש ברוך הוא בעולמו, ואלו הן: תורה, קנין אהרן, שמים וארץ, קנין אהרן, אברהם, קנין אהרן, ישראל, קנין אהרן, בית המקדש, קנין אהרן. תורה קנין אהרן מנין? דכתיב: יהוה קנני ראשית דרכו, קדם מפעליו מאז. שמים וארץ קנין אהרן מנין? דכתיב: כה אמר יהוה, השמים כסאי והארץ הרם רגלי, אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי. ואומר: מה רבו מעשיה, יהוה, בלם בחכמה עשיתי, מלאה הארץ קנינה. אברהם קנין אהרן מנין? דכתיב: ויברכהו ויאמר, ברוך אברהם לאל עליון, קונה שמים וארץ. ישראל קנין אהרן מנין? דכתיב: עד יעבור עמך, יהוה, עד יעבור עם זו קנינה. ואומר: לקדושים אשר בארץ הקמה, ואדירי בל-חפצי בם. בית המקדש קנין אהרן מנין? דכתיב: מכון לשבתך פעלת, יהוה. מקדש, אדני, פוננו ידיר. ואומר: ויביאם אל גבול קדשו, הר זה קנתה מינו.

יא בל-מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר: כל הנקרא בשמי, ולכבודי בראתיו, ויצרתיו אף עשיתיו. ואומר: יהוה ימלך לעולם ועד.

This passage is often read after each chapter of Pirkei Avot:

מכות ג ט"ז

רבי חנניא בן-עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את-ישראל, לפיכה הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יהוה חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר.